

Spoplatnenie vysokých škôl je ohrozené

Nečakaný spor o školné včera koalícia vyhnala na ostrie noža. Spoplatnenie vysokoškolského štúdia, ale aj ďalšie zmeny, ktoré navrhuje minister školstva Ján Mikoš (SNS), sú vážne ohrozené. Zákon práve kvôli poplatkom odmieta podporiť ĽS-HZDS. Politológ Peter Horváth upozorňuje – keby naozaj išlo o vecné dôvody, boli by známe už pri tvorbe zákona.

Nečakaný spor o školné včera koalícia vyhnala na ostrie noža. Spoplatnenie vysokoškolského štúdia, ale aj ďalšie zmeny, ktoré navrhuje minister školstva Ján Mikoš (SNS), sú vážne ohrozené. Zákon práve kvôli poplatkom odmieta podporiť ĽS-HZDS. Politológ Peter Horváth upozorňuje – keby naozaj išlo o vecné dôvody, boli by známe už pri tvorbe zákona. „Predpis prechádzal vládou, pripomienkovým konaním, takéto vysvetlenie je málo pravdepodobné a nahráva špekuláciám o politických dôvodoch.“ Po sneme je Mečiar podľa Horvátha dostatočne silný a musí robiť výraznú politiku. „Mečiar opäť skúša svoju silu v rámci koalície.“

S poplatkami nie, bez nich tiež

Minister Mikoš už vyhlásil, že ak z novely vypadne spoplatnenie externistov, musí predpis z parlamentu stiahnuť. Zmeny pravidiel pre vysoké školy by sa potom dostali do parlamentu najskôr v septembri. „Už to nie je problém vecný, ale politický, a musí ho vyriešiť Koaličná rada.“ Odklad akceptuje aj najsilnejší koaličný partner – Smer-SD. „Koalícia sa dohodla, že potrebuje viac času diskutovať o sporných bodoch v novele vysokoškolského zákona,“ uviedol pre HN premiér Robert Fico prostredníctvom svojej hovorkyne. Predseda ĽS-HZDS Vladimír Mečiar poprel, že hnutie chce od národnárov výmenou za podporu vysokoškolského zákona politické ústupky. Tvrdí, že Mikošov návrh má problém s ústavou.

Sňívajúc hnutie

Nečakaná sprcha pre ministra a zákon o vysokých školách prišli v utorok po Koaličnej rade. Mečiar pritom stále nechce vysvetliť, prečo ľudovci prišli s výhradami až teraz. „Čo hľadáte politické súvislosti, kde nie sú?“ V hre bolo úplné stiahnutie zákona zo schôdze, Mikoš napokon presadil kompromis – poslanci zaradili hlasovanie o zákone na koniec júrovej schôdze. Školné by podľa návrhu rezortu školstva platili externisti od septembra budúceho roku.

Chystá sa rokovanie

Šéf poslaneckého klubu SNS Rafael Rafaj považuje krok ĽS-HZDS za „zobudenie sa zo sna“. Do konca schôdze chce preto rokovať o podpore zákona na úrovni predsedov poslaneckých klubov. Odvoláva sa pritom na koalíčnú dohodu, že vládne návrhy majú v parlamente prechádzať. „Treba sa naučiť rešpektovať partnerov, nepamätám si, že by sme takto vstupovali niekomu do rezortu a nabúravalí vládny zákon. Politicky sa to dá vyriešiť za hodinu.“ Mečiar však veci vidí inak. „Za tie dva týždne sa nedohodneme.“

Člen školského výboru Jozef Tarčák (ĽS-HZDS) tvrdí: „Politická prax ma naučila, že čo sa dnes zdá nemožné, zajtra za iných okolností bude možné.“

Čo hovorí Programové vyhlásenie vlády

- vláda nezavedie spoplatnenie dennej formy vysokoškolského vzdelávania
- vláda pripraví novelizáciu vysokoškolského zákona... zákon musí priniesť vyššiu mobilitu študentov, zlepšenie vzdelávacieho a vedecko-výskumného procesu s prepojením na aktuálne požiadavky praxe
- vláda sa sústreďí na riešenie problému viaczdrojového financovania vysokých škôl.
- vláda vypracuje novú metodiku financovania štátnych a verejných vysokých škôl, nakoľko súčasná metodika neprispieva k racionalizácii a hospodárnosti vysokých škôl, ale privádza ich k podriaďovaniu sa počtu študentov. Najmä v prvých ročníkoch stúpa takto stav študentov nad možnosti vysokých škôl, klesá kvalita výučby a enormne narastá neúspešnosť štúdia. Novú metodiku financovania vláda prispôbi ekonomickej náročnosti štúdia, kvalite vo vzdelávaní a úrovni vo vede a výskume.

Boj o spoplatnenie v minulosti

- november 2003 – novela zákona o vysokých školách – rozpätie školného stanovené zákonom na akademické roky (6 900 – 13 800 Sk, 7 300 – 14 600 Sk) – školné v auguste odmietol vládny kabinet najmä pre výhrady ministra financií Ivana Mikloša a spoplatnenie sa tak do novely nedostalo (opozičný poslanec Dušan Čaplovič – Smer, navrhol pri schvaľovaní novely v novembri 2003 spoplatnenie externého štúdia, parlament to neschválil)
 - marec 2004 – zákon o študentských pôžičkách – školné od päť do 30 percent z priemerných ročných nákladov na študenta – najviac 21 900 Sk – minister školstva návrh na základe rozhodnutia Koaličnej rady stiahol z prvého čítania v parlamente
 - jún 2004 – zákon o študentských pôžičkách – školné od nula do 30 percent z priemerných ročných nákladov na študenta – najviac 21 900 Sk – neprešlo prvým čítaním
 - máj 2005 – zákon o študentských pôžičkách – školné od nula do 30 percent z priemerných ročných nákladov na študenta – najviac 26-tisíc Sk – neprešlo druhým čítaním
- Zdroj: hn